

50 let soudního inženýrství na Vysokém učení technickém v Brně

50 Years of Forensic Engineering at Brno University of Technology

ABSTRAKT: V rámci 50. výročí oboru soudní inženýrství a 45 let Ústavu soudního inženýrství na Vysokém učení technickém v Brně je v příspěvku krátce shrnuta jeho historie.

KLÍČOVÁ SLOVA: znalec, soudní inženýrství, výchova znalců, certifikace expertů, Ústav soudního inženýrství, Vysoké učení technické v Brně

ABSTRACT: In the framework of the 50th anniversary of forensic engineering and 45 years of the Institute of Forensic Engineering at Brno University of Technology in the paper briefly summarized its history.

KEYWORDS: expert, forensic engineering, education of experts, certification of experts, Institute of Forensic Engineering, Brno University of Technology

V roce 2015 si připomínáme 50 let od vzniku pracoviště soudního inženýrství rektorátu Vysokého učení technického v Brně (VUT) a 45 let od založení Ústavu soudního inženýrství jako rektorátního pracoviště s celoškolskou působností. Při této příležitosti je na místě ohlédnout se

zpět, zhodnotit dosavadní činnost a rovněž si připomenout obtíže, se kterými se Ústav soudního inženýrství od svého vzniku setkával a které bylo nutno často se značnou vytrvalostí překonávat a vybudovat tak ojedinělé významné pracoviště s celorepublikovou působností.

Na popud rektora VUT pana prof. Ing. arch. Vladimíra Meduny usneslo se dne 23. 3. 1965 kolegium rektora, aby na VUT byl zřízen Ústav soudního inženýrství. Námět, aby v zájmu společnosti všechny problémy, týkající se posuzování příčin vzniku havárií na technických zařízeních, jakož i negativní jevy technického pokroku byly řešeny inženýry, kteří budou pro tuto činnost dostatečně dotováni znalostmi, předložil rektorovi pan Ing. Jiří Smrček, odborný asistent tehdejší Fakulty strojní.

Získání reálných podkladů o vzniku a průběhu těchto havárií umožňuje nejen provedení vhodných opatření pro jejich omezení, ale i získané poznatky přenášet do výuky a udržovat bezprostřední kontakt s praxí. Pro realizaci tohoto námětu navrhoval Ing. Smrček na VUT zavést – obdobně jako je již tradiční soudní lékařství na lékařských fakultách – pracoviště soudního inženýrství, které by se zabývalo touto problematikou, zejména v rámci postgraduálního studia (podle tehdy platného VŠ zákona), aby tak byli vychováváni znalci specialisté pro jednotlivé obory. Tato výchova by sledovala

Ing. Jiří Smrček (1906–1987)
Iniciátor vzniku a od 14. 9. 1965 vedoucí pracoviště soudního inženýrství,
od 01. 04. 1970 do 1. 10. 1979 vedoucí Ústavu soudního inženýrství.

nejen vyplnění vzniklé mezery znalců používaných soudy a veřejnými orgány (když funkce „stálých přísedících znalců“ byla tehdy zrušena zákonem č. 47/1959 Sb.), ale především zvýšení kvality znalců.

Charakter dřívější činnosti převážné většiny znalců, často bez vyššího vzdělání, a hlavně individuální způsob posuzování případů neprospíval vždy spravedlivému rozhodnutí soudů. Bylo to hlavně proto, že neexistovala žádná instituce, která by znalcům pro tuto činnost dala odborný základ, ani nebylo potřebné autority, na kterou by se soudy, zejména ve složitých případech, kde již vystupovalo více znalců s často diametrálně se lišícími názory, obracely se žádostí o posudky revizní. Tím vznikaly závažné průtahy v realizaci zákonnosti, které neekonomicky zatěžovaly

soudy ve všech instancích. Stejný stav byl i v oblasti vyšetřování. Zrušením funkce stálých soudních znalců a přenesením této činnosti na různé instituce nebyl tehdy tento nedostatek odstraněn.

Námět pana inženýra Smrčka byl podporován tehdejší generální prokuraturou, soudy a odborem vyšetřování zejména proto, že se připravovala novela zákona o znalcích a bez zajištění jejich výchovy na nejvyšší technické úrovni vystávalo nebezpečí, že se situace nezmění.

Rektor VUT uvážil tyto skutečnosti a prozíravě vycítil nutnost existence takové instituce na VUT a přesto, že se jednalo o pracoviště nemající v republice obdoby a s vědomím, že bude třeba překonat řadu obtíží, dal popud k jeho zřízení. Na kolegiu rektora dne 14. září 1965 bylo rozhodnuto, aby tato činnost byla zahájena a vedením byl pověřen autor námětu Ing. Jiří Smrček, který jako dlouholetý a vyhledávaný odborník v oblasti znalectví měl pro splnění tohoto náročného úkolu všechny předpoklady. Organizačně začala činnost nejprve jako **oddělení soudního inženýrství** při rektorátu, jehož počátky byly bez personálního zabezpečení velmi obtížné. Velkou podporou pro činnost pracoviště byli pánové prof. Ing. Vladimír Enenkl, CSc. a doc. Ing. Dr. Jaroslav Kovařík, kteří již během zpracování námětu konstruktivně přispívali k jeho realizaci.

Značný ohlas mělo zřízení pracoviště soudního inženýrství na ministerstvech dopravy a vnitra, která ve společné zprávě, týkající se rozboru bezpečnosti silničního provozu za období let 1960–1965, pokládala zřízení pracoviště za přínos pro zlepšení neuspokojivého stavu v soudním znalectví. Současně generální prokuratura ve zprávě pro vládu navrhla a vláda svým usnesením č. 469 z 21. 12. 1966 schválila, aby ministerstvo školství zabezpečilo na vysokých školách **postgraduální studium soudních znalců v oboru silničního provozu**. Ukázalo se, že pracoviště je schopno s využitím vědecko-pedagogického sboru VUT kromě zpracovávání odborných znaleckých posudků také zabezpečovat výchovu znalců na nejvyšší úrovni v rámci postgraduálního studia a současně seznamovat posluchače řádného denního studia v exponovaných oborech se základy soudního inženýrství. V akademickém roce 1966/1967 bylo zahájeno první postgraduální studium „Technická analýza silničních nehod“. Toto postgraduální studium (po změně zákona o VŠ jako kursy celoživotního vzdělávání, ČŽV) pak pokračovalo prakticky každým rokem; v roce 2014 byl zahájen 36. běh.

Úspěšné vyřešení řady závažných technických havárií, z nichž mnohé byly celostátního významu (např. opakující se výbuchy mazutových a havárie elektrických lokomotiv, stavební havárie s tragickými následky) a výsledky dosažené několikerým pořádáním postgraduálního studia v oboru, kde se vyskytovala nejvyšší kriminalita („Technické znalectví v oboru silničních nehod“) utvrdily dobré jméno VUT a současně se tak pracoviště stalo pro orgány policie a justice celé republiky vyhledávaným a ceněným znaleckým střediskem. Proto již po zhodnocení

tříleté činnosti oddělení byl vědeckou radou VUT **schválen návrh na změnu dosavadního pracoviště na Ústav soudního inženýrství VUT** a jeho výhledový plán. Ústav pak byl rektorem Medunou zřízen ke dni 1. dubna 1970 beze změny vedoucího Ing. Jiřího Smrčka. Jako náplň byla ústavu organizačním řádem stanovena činnost vědecká, pedagogická, konzultační a znalecká, s právem organizování postgraduálního studia.

Ústav soudního inženýrství je v současné době samostatným vysokoškolským ústavem VUT. Název ústavu je chráněnou slovní ochrannou známkou Vysokého učení technického v Brně, zapsanou u Ústavu průmyslového vlastnictví (tab. 1).

*Prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc. (*1940),
od 1. 10. 1979 do 31. 8. 2012 ředitel Ústavu soudního inženýrství,
profesor oboru Soudní inženýrství.*

Po příchodu dalšího odborného pracovníka Ing. Alberta Bradáče byly vyřešeny grafické metody a zpřesněno získávání rozhodujících hodnot z nedostatečně zjištěných podkladů při analýze dopravních nehod. Rozšířila se spolupráce s jednotlivými pracovišti VUT.

V roce 1980 byl ústavem Ministerstvu spravedlnosti navržen **jednotný systém výchovy technických znalců**:

- a) studium technického znalectví – základní studium, jehož absolvování by bylo podmínkou pro jmenování. Osnovu studia by tvořily tyto hlavní části:
 - část všeobecná (práva a povinnosti znalců, příslušné právní předpisy),
 - část teoreticko-odborná (nové poznatky vědy a techniky v příslušném oboru, rozšíření a prohloubení specializace v daném odvětví, vybrané statě ze souvisejících oborů),
 - část metodická (výkon znalecké činnosti, metodika důkazu, metodika nálezu a posudku, praktické aplikace s příp. exkurzí),
 - případně část ekonomická;
- b) průběžné zvyšování a ověřování kvalifikace znalců; zvyšování kvalifikace by probíhalo formou seminářů, sympozií a konferencí, při rozsáhlejších změnách pak krátkodobými kursy. Podkladem pro ověřování by byly předložené znalecké posudky a vyjádření příslušného krajského soudu, případně

Tab. 1

Číslo spisu / zápisu ÚPV	Znění ochranné známky
197896 / 268199	Vysoké učení technické v Brně – Ústav soudního inženýrství®
197899 / 268202	Ústav soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně®
197895 / 270512	Ústav soudního inženýrství®
435346 / 284155	Institute of Forensic Engineering®

- i ústní ověření, v záporném případě by došlo k odvolání znalce z funkce pro odpadnutí podmínek jmenování;
- c) vědecká výchova v oboru soudního inženýrství se předpokládá zejména pro pracovníky ústavů oprávněných podávat znalecké posudky a dále pro znalce se specializací na podávání revizních posudků;
- d) znalecká činnost ústavů – zde by se upravily podmínky kvalifikace pracovníků ústavu, aby tento mohl být oprávněn podávat znalecké posudky.

Na žádost Českého úřadu bezpečnosti práce a České pojišťovny zajistil ústav v akademickém roce 1972/1973 společně s Fakultou strojní **postgraduální studium pro inspektory vyhrazených zařízení „Odborný technický dozor strojní“**. Kurs se setkal se značným ohlasem u objednatelů, kteří si pak vyžádali obdobné **postgraduální studium pro inspektory bezpečnosti práce a pojišťovací specialisty v oboru stavebnictví a oceňování nemovitostí**. První kurs byl zahájen v akademickém roce 1973/1974. V jeho průběhu bylo studium na žádost českého ministerstva spravedlnosti rozšířeno o problematiku oceňování nemovitostí, kterou zajišťoval tým odborníků sestavený ministerstvem (JUDr. Vacura, JUDr. Mikeš, Ing. Skácelík, Ing. arch. Horniecký, CSc., JUDr. Pickart). Toto studium, zajišťované v dalších letech odborníky VUT v Brně, pak pokračovalo prakticky každým rokem; v roce 2014 je to 45. **běh kursu technického znalců v oboru stavebnictví a oceňování nemovitostí**.

Na žádost slovenského ministerstva spravedlnosti uspořádal ústav speciální postgraduální studium pro slovenské znalce (oceňování nemovitostí – běh č. 3 – 1980/1981 až 1981/1982, analýza silničních nehod – běh č. 11 – 1981/1982 až 1983/1984 a pomaturitní studium oceňování nemovitostí pro znalce se SŠ vzděláním – kurs č. 2(B) – 1980/1981 až 1981/1982).

Vzhledem k věku pana inženýra Smrčka (73 let) byl **od 1. října 1979 jmenován ředitelem ústavu pan doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc.** Pan Ing. Jiří Smrček odešel do důchodu dnem 31.12.1978, avšak dále na Ústavu soudního inženýrství pracoval. Smrt jej zastihla v sobotu 13. června 1987 uprostřed přípravy na pondělní přednášku.

V roce 1985 rozhodlo české ministerstvo spravedlnosti provést plošně přezkoušení znalců se specializací pro technickou analýzu silničních nehod. Vzhledem k tomu, že v dané specializaci neexistovala odborná literatura, bylo na doporučení ÚSI dohodnuto nejprve problematiku zpracovat do ucelené příručky. ÚSI sestavil kolektiv 16 autorů a po roční přípravě byla vydána dvoudílná „**Příručka znalce – analytika silničních nehod**“ o rozsahu celkem 544 stran. Příručka byla resortem justice distribuována znalcům, kterým bylo ponecháno půl roku k jejímu studiu a následovalo přezkoušení – nejprve členů poradních sborů předsedů krajských soudů a následně za jejich účasti i dalších znalců.

V roce 1990 se podařilo díky spolupráci ústavu s Domem techniky ČSVTS Ostrava založit **časopis Soudní inženýrství**. Tisk a distribuci zajišťoval Dům techniky, odbornou náplň pak Ústav soudního inženýrství VUT v Brně. Od roku 1997 časopis vydává Akademické nakladatelství CERM, s.r.o. Brno a ústav, ve spolupráci s Asociací znalců a odhadců ČR a EVU – Evropskou společností pro výzkum a analýzu nehod.

V roce 1990 navázal ústav na velký úspěch Příručky znalce – analytika silničních nehod a na objednávku Ministerstva

spravedlnosti ČSR, za finanční účasti odboru zábrany škod České státní pojišťovny vypracoval a vydal **znalecké standardy č. I až V**:

- Znalecký standard č. I – Oceňování motorových vozidel (Ing. Pavel Krejčíř, doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., 1990, aktualizace 2005);
- Znalecký standard č. II – Vybrané metody zajišťování podkladů pro technickou analýzu průběhu a příčin silničních dopravních nehod (Ing. Ladislav Glier, doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., Ing. Pavel Krejčíř – 1990);
- Znalecký standard č. III – Technická analýza střetu vozidla s chodcem (doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., Ing. Ladislav Glier, Ing. Pavel Krejčíř, doc. Ing. Jiří Plch, CSc., doc. Ing. Leopold Lukašik, CSc., JUDr. Václav Helešic – 1991);
- Znalecký standard č. IV – Technická analýza nárazu vozidla na překážku (doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., Ing. Ladislav Glier – 1991);
- Znalecký standard č. V – Zjišťování a posuzování technického stavu vozidel pro technickou analýzu průběhu a příčin silničních dopravních nehod (Ing. Jiří Peřina, doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., Ing. Pavel Krejčíř, Ing. Ladislav Glier – 1992).

Následně ústav ve vlastní režii vypracoval a vydal **interní znalecké standardy**:

- Znalecký standard č. VI – Obecné zásady oceňování majetku (1998; doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., Ing. Pavel Krejčíř; spolupracovali: Ing. Lubomír Weigel, CSc., Ing. Ladislav Glier, Ing. Aleš Vémola; lektoroval: doc. Ing. Robert Matička, DrSc.);
- Znalecký standard č. VII – Oceňování nemovitostí (1998; doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., lektoroval Ing. Lubomír Weigel, CSc.);
- Znalecký standard č. VIII – Oceňování movitého majetku (1998; Ing. Pavel Krejčíř, doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., lektoroval: doc. Ing. Robert Matička, DrSc.);
- Znalecký standard č. IX – Oceňování podniků (1999, doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc.);
- Znalecký standard č. X – Stanovení ceny nájmu náhradního vozidla (2011; Ing. Josef Libertín, CSc. – vedoucí autorského kolektivu, Ing. Petr Zeman, Ing. Arnošt Kuře; spolupráce: doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D., Ing. Bc. Marek Semela, Ph.D., Ing. Albert Bradáč, Ph.D.; oponentace: Ing. Pavel Krejčíř, prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc., Ing. Vladimír Kulíšek, Ing. Vladimír Kodytek).

V roce 1994 byla v prvním vydání vydána publikace prof. Bradáče „**Teorie oceňování nemovitostí**“. Kniha byla průběžně doplňována a aktualizována v letech 1994 (2. vydání), 1995 (3. vydání), 1998 (4. vydání), 2001 (5. vydání), 2004 (6. vydání), 2008 (7. vydání) a 2009 (8. vydání).

V roce 1988 prováděl ústav mezi svými absolventy průzkum zájmu k možnosti vědecké přípravy (tehdy CSc.), sloužící k dalšímu prohloubení v oboru soudního inženýrství. Zájem projeвили 104 absolventi, z toho 2 ze zahraničí (SRN). V současné době je dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, toto studium označováno jako doktorský studijní program (DSP). Úspěšnému

absolventu DSP se přiznává titul „doktor“ (ve zkratce „Ph.D.“ uváděné za jménem).

V rámci jednotného systému výchovy soudních znalců požádalo VUT o **akreditaci doktorského studijního programu v novém oboru Soudní inženýrství**. Rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy čj. 13 639/94 ze dne 23. března 1994 byla akreditace udělena VUT s tím, že studium bude zabezpečovat ÚSI. Toto rozhodnutí předpokládalo novelu vysokoškolského zákona, předpokládající vznik samostatných vysokoškolských ústavů. Změna však neproběhla a proto rozhodnutím MŠMT čj. 23 287/95-30 ze dne 31. března 1995 byla akreditace přenesena na Fakultu stavební a Fakultu strojní VUT. První doktorandi na tyto fakulty byli přijati v akademickém roce 1995/1996, organizačně studium zabezpečoval ÚSI.

Po změně zákona v roce 1998 a v roce 2007 a přeměně ÚSI na samostatný vysokoškolský ústav pak byla v rámci reakreditace rozhodnutím MŠMT čj. 8147/2008 ze dne 24. dubna 2008 udělena akreditace VUT pro **celoškolský doktorský studijní program P3917 Soudní inženýrství, organizačně zabezpečovaný ÚSI ve spolupráci s fakultami**, se studijním oborem 3917V001 Soudní inženýrství. Byla uzavřena dohoda o další organizaci doktorského studijního programu „Soudní inženýrství“ na VUT v Brně, kterou uzavřely FAST, FSI a ÚSI se souhlasem rektora VUT dne 6. července 2008. Stávající studenti byli na základě této dohody rozhodnutím rektora č. 19/2008 převedeni na tento celoškolský studijní program ke dni 22. září 2008.

Počty absolventů doktorského studijního programu Soudní inženýrství na VUT v Brně jsou ke konci roku 2014 následující:

● Fakulta stavební
(akreditace 1995–2008)	11
● Fakulta strojního inženýrství
(akreditace 1995–2008)	12
● Celoškolský studijní program zajišťovaný ÚSI
(2008–2014)	27

V roce 1997 byla vydána **základní publikace oboru s názvem „Soudní inženýrství“** o rozsahu 725 stran. Jejím autorem je prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc., spoluautory doc. Ing. Jiří Plch, CSc. (světelná technika), doc. Ing. Leopold Lukašik, CSc. (akustika), Ing. Pavel Krejčíř (oceňování movitého majetku a stanovení výše majetkové újmy) a doc. Ing. Jiří Ošlejšek, CSc. V rámci dotisku v roce 1999 se podíleli dále JUDr. Miroslav Kledus a Ing. Aleš Vémola.

Rozhodnutím MŠMT čj. 24314/2007 byla VUT v Brně – Fakultě stavební udělena **akreditace habilitačního řízení docentů a jmenovacího řízení profesorů v oboru Soudní inženýrství**. Před Vědeckou radou FAST požádal v listopadu 2000 o habilitační řízení v tomto oboru pan doc. Ing. Albert Bradáč, DrSc., původně ministrem školství v roce 1982 jmenovaný docentem v oboru dopravní stavby. Habilitační práci vypracoval na téma „Metodika soudního inženýrství a její vybrané aplikace“. Po úspěšném habilitačním řízení byl rektorem VUT ke dni 22. ledna 2002 jmenován docentem v oboru Soudní inženýrství. Po vyzvání prorektorem VUT podal doc. Bradáč návrh na zahájení jmenovacího řízení profesorem. Po úspěšném řízení před Vědeckou radou FAST a následně před Vědeckou radou VUT byl dne 23. 10. 2003 prezidentem republiky jmenován prvním českým profesorem v oboru Soudní inženýrství.

Dne 15. července 2005 se pro obor Soudní inženýrství habilitovala paní doc. Ing. Leonora Marková, Ph.D., odborná asistentka Fakulty stavební, habilitační práci na téma „Nákladový model stavební výroby pro oceňování podniků a jeho využití pro znaleckou praxi“.

Vzhledem k převedení doktorského studijního programu Soudní inženýrství z fakult na celoškolský studijní program zajišťovaný ÚSI skončila akreditace fakult a současně i akreditace FAST pro habilitační a jmenovací řízení v oboru Soudní inženýrství. **Habilitační řízení docentů a jmenovací řízení profesorů v oboru Soudní inženýrství** bylo následně rozhodnutím MŠMT čj. 9 204/2009 – 30/1 ze dne 29. dubna 2009 **akreditováno pro VUT – ÚSI**, s platností do roku 2017.

Před Vědeckou radou ÚSI se pak dne 21. ledna 2010 úspěšně habilitovali na docenta v oboru Soudní inženýrství pánové Ing. Robert Kledus, Ph.D. a Ing. Aleš Vémola, Ph.D., dne 19. ledna 2012 pak pan Ing. Pavel Alexandr, CSc.

V roce 2004 byl podle čl. 37 Statutu VUT na návrh ředitele ústavu a po schválení Vědeckou radou VUT v Brně rektorem univerzity jmenován **hostujícím profesorem VUT pro obor Soudní inženýrství pan Ing. Pavel Pustina, Ph.D.**, absolvent ÚSI a přední soudní znalec, žijící a působící ve Spolkové republice Německo, jenž přednášel na ÚSI zejména problematiku analýzy střetů vozidel.

Akademický senát Vysokého učení technického v Brně podle § 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách schválil dne 13. listopadu 2007 statut Ústavu soudního inženýrství jako vysokoškolského ústavu. Tím se ÚSI stal samostatným ústavem, podřízeným přímo rektorovi VUT.

Velmi bohatá spolupráce ústavu s EVU (Evropskou společností pro výzkum a analýzu nehod) vyvrcholila udělením čestného doktorátu dr. h. c. (doctor honoris causa) předsedovi prezidiální rady EVU, panu **profesoru Dr.-Ing. habil. Egonu Christianu von Glasnerovi, dr.h.c.** Po schválení Vědeckou radou VUT proběhlo slavnostní jmenování dne 18. června 2008 v novobaroční aule Centra VUT v Brně.

Ústav v duchu jednotného systému výchovy soudních znalců požádal v rámci VUT o akreditaci dvouletého magisterského (inženýrského) studia, navazujícího na studium bakalářské. **Magisterský (inženýrský) studijní program Soudní inženýrství, se studijními obory Expertní inženýrství v dopravě a Realitní inženýrství**, byl rozhodnutím MŠMT ze dne 25. října 2007 akreditován rovněž jako celoškolský zabezpečovaný ÚSI. Akreditován je jako navazující magisterský s prezenční formou výuky na 2 roky (4 semestry), absolvent získá titul „inženýr“ (ve zkratce „Ing.“ uváděné před jménem). Studijní program je interdisciplinární, kombinuje vzdělání disciplín technických, ekonomických a právních. Dne 16. července 2010 proběhla v posluchárně Q Fakulty strojního inženýrství VUT v Brně historicky první promoce absolventů tohoto studijního programu.

Zvyšování odbornosti a profesionalizace realitního odvětví je řadu let diskutovanou problematikou. Ústav soudního inženýrství VUT v Brně se na zkvalitňování výchovy a přípravě špičkových realitních expertů dlouhodobě podílí. Svědčí o tom i **certifikát CEPI Eur**, který byl ústavu udělen v lednu 2013 Evropskou radou realitních profesí – CEPI. Certifikát osvědčuje, že VUT do svého studijního programu zavádí minimální vzdělávací požadavky CEPI,

kteř se dále zavazuje přizpůsobovat jejím budoucím požadavkům. Certifikát byl udělen celoživotnímu studijnímu programu Soudní inženýrství, oboru Realitní inženýrství, který se z podnětu ÚSI o tuto certifikaci ucházel (tab. 2).

Dne 28. dubna 2009 byla uzavřena dohoda spolupracujících součástí VUT o organizaci navazujícího magisterského studijního programu Rizikové inženýrství na VUT v Brně. Po intenzivní přípravě byla podána žádost o akreditaci, která pak byla rozhodnutím MŠMT čj. 22 402/2009 – 30/1 ze dne 16. října 2009 udělena (tab. 3).

Specializační studium technického znanectví (soudního znanectví ve smyslu § 4 odst. 1 písm. (b) zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících v platném znění) je uskutečňováno podle § 60 zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. Kursy byly dříve nazývány postgraduální studium a pomaturitní kursy, nyní podle vysokoškolského zákona se jedná o specializační studium v rámci celoživotního vzdělávání občanů (tab. 4).

Ústav soudního inženýrství se v rámci své **vědecko výzkumné a tvůrčí činnosti** podílí na řešení projektů vypisovaných Grantovou agenturou ČR, projektech Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, na operačních programech ČR financovaných ze strukturálních fondů EU, projektech specifického VŠ výzkumu a zejména projektech smluvního výzkumu pro subjekty veřejné

i privátní sféry. Přínosem pro vědu a výzkum jsou rovněž výsledky disertačních prací absolventů doktorského studijního programu a vybraných závěrečných prací posluchačů kurzů ČŽV. Pro formování specializací výzkumu slouží dále i diplomové práce absolventů navazujícího magisterského studia oborů Rizikového inženýrství, Realitní inženýrství a Expertní inženýrství v dopravě studijního programu Soudní inženýrství.

V rámci vědecko-výzkumné činnosti je pracovníky a studenty ústavu uskutečňována i **odborná publikační činnost**, která je předpokladem dalšího vědeckého růstu a garancí úrovně pedagogické činnosti v souladu s požadavky *Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků*. Odborná činnost ústavu byla prezentována na četných zahraničních konferencích (např. Valencie, Florencie, Singapur, apod.) a časopisech.

Mezi neopomenutelné výsledky vědy a výzkumu patří rovněž některé komplikované znalecké posudky (výzkumné zprávy), které vyžadují zvláštního vědeckého posouzení a zejména publikované výsledky z těchto zkoumání.

Ústav pořádá každoročně dvě mezinárodní konference znalců. Jednu v lednu, společnou pro všechny obory znalecké činnosti a jednu v červnu při příležitosti veletrhu Autosalon, popř. Autotec pro znalce – analytiky dopravních nehod. Dále každoročně

Tab. 2

Navazující magisterský (inženýrský) studijní program N3917 Soudní inženýrství	Počet absolventů v akademickém roce						Celkem
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	Podzim 2014	
Expertní inženýrství v dopravě	14	17	31	20	17	5	104
Realitní inženýrství	46	62	47	80	51	10	296
Celkem	60	79	78	100	68	15	400

Tab. 3

Navazující magisterský (inženýrský) studijní program Rizikové inženýrství	Počet absolventů v akademickém roce				Celkem	Kromě USI dále spolupracující zejména fakulta VUT
	2011/12	2012/13	2013/14	Podzim 2014		
Řízení rizik stavebních konstrukcí	–	2	2	–	2	Fakulta stavební
Řízení rizik v informačních systémech	–	–	2	–	2	Fakulta informačních technologií
Řízení rizik firem a institucí	14	25	26	9	74	Fakulta podnikatelská
Řízení rizik chemických technologií	5	8	6	–	19	Fakulta chemická
Celkem	19	35	34	9	97	

Tab.4

Počty absolventů v kurzech soudních znalců na ÚSI VUT v Brně (dříve „Studium technického znanectví pro absolventy vysokých škol“ a „Kursy technického znanectví“)	Období pořádání kursu	Počet běhů	Počet absolventů
Obor silniční nehody a oceňování motorových vozidel	1966–2007	25	595
Obor silniční nehody a oceňování motorových vozidel – nástavba pro oceňování movitého majetku	1998–2003	2	42
Obor technická analýza silničních nehod, oceňování motorových vozidel a oceňování movitého majetku	2004–2014	9	175
Stavebnictví a ekonomika – oceňování nemovitostí	1973–2014	43	1693
Odborný technický obor strojní	–		26
Odhady a opravárenství motorových vozidel	–	6	174
Ekonomika a stavebnictví	–	4	155
Celkem absolventů v kurzech			2 860

v dubnu pořádá konferenci doktorského studia nazvanou Junior Forensic Science (JuFoS). Kromě toho ÚSI organizuje řadu seminářů a přednášek. V letech 2001 a 2010 spolupřádal ústav Výroční evropské mezinárodní konference EVU – Evropské společnosti pro výzkum a analýzu nehod.

Při ústavu působí dvě znalecká profesní sdružení – Asociace znalců a odhadců ČR a česká Národní skupina EVU – Evropské společnosti pro výzkum a analýzu nehod, jejíž sídlo je v Hamburku. Kromě své odborné profesní činnosti pořádají obě každoročně společně s ústavem při příležitosti lednové vědecké konference společenské večery soudních znalců.

Rektorem VUT v Brně byl při Ústavu soudního inženýrství VUT v Brně k datu 20. 4. 1998 zřízen **Certifikační orgán ÚSI** – pracoviště pro certifikace znalců podle tehdy platné ČSN EN 75 013 „Všeobecná kritéria pro certifikační orgány provádějící certifikaci pracovníků“ – Certifikační orgán ÚSI. Norma je nyní nahrazena ČSN EN ISO/IEC 17024.

Byla vypracována *Příručka jakosti a příslušné kritériální dokumenty*, byl sestaven a proškolen sbor odborníků pro zkušební komise, ustavena byla Rada pro certifikaci, složená ze zástupců všech zainteresovaných složek, a její příslušné komise.

CO ÚSI byl akreditován národním certifikačním orgánem – Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. ze dne 30. 11. 1999 (č. akreditovaného pracoviště P 3072), následně probíhají pravidelné reakreditace. Z akreditace národním certifikačním orgánem mj. vyplývá, že certifikáty vydané CO ÚSI by měly být uznávány ve všech zemích, které spolupodepsaly evropskou dohodu o uznávání certifikátů v rámci EA (European co-operation for Accreditation), jejímž je ČIA členem.

Vzhledem ke stupňujícím se požadavkům na kvalitu služeb realitních makléřů rozhodlo vedení Certifikačního orgánu ÚSI rozšířit nabídku certifikací i pro realitní makléře. Ve spolupráci s Asociací realitních kanceláří ČR byly připraveny podklady a podána žádost o akreditaci na Český institut pro akreditaci, o.p.s. Po ověření byla ke dni 19.12.2012 udělena CO ÚSI akreditace pro certifikaci expertů – realitních makléřů (QRM). V současné době je certifikováno 160 expertů. Rozsah certifikace je tedy nyní následující:

- Expert v oboru analýza silničních nehod – QSN.
- Expert v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady podniků – QEP.
- Expert v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady nemovitostí – QEN.

*Doc. Ing. Robert Kledus, Ph.D. (*1965) od 01. 11. 2012 do 14. 3. 2014 ředitel Ústavu soudního inženýrství, docent oboru Soudní inženýrství.*

- Expert v oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady movitého majetku – QEM.
- Expert – realitní makléř – QRM

Dlouholetý ředitel ústavu prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc. ukončil svou funkci dnem 31. 08. 2012. Poté dva měsíce ústav vedl pan JUDr. Miroslav Kledus, jenž doposud zastával funkci zástupce ředitele. Dnem 01. 11. 2012 pak byl do funkce jmenován pan doc. Ing. Robert Kledus, Ph.D., dosavadní tajemník ÚSI pro studijní záležitosti. Nový rektor VUT prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc. pak při příležitosti svého nástupu do funkce, po výběrovém řízení, pověřil vedením ústavu pana doc. Ing. Aleše Vémolu, Ph.D., jenž v předchozím období zastával funkci zástupce ředitele a tajemníka ústavu pro vnější vztahy. Následně ho dnem 1. května 2014 jmenoval ředitelem ústavu.

*Doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D. (*1952) od 1. 5. 2014 ředitel Ústavu soudního inženýrství, docent oboru Soudní inženýrství.*

VUT v Brně – Ústav soudního inženýrství je zapsán v seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost, ve II. oddílu seznamu vedeného Ministerstvem spravedlnosti (www.justice.cz) pro obory – odvětví – specializace:

- Doprava – doprava silniční a městská – posuzování příčin dopravních nehod;
- Ekonomika – ceny a odhady – oceňování nemovitostí a motorových vozidel, oceňování strojů, zařízení a technologických celků a movitého majetku;
- Projektování;
- Stavebnictví – stavby dopravní, obytné, průmyslové, vodní, zemědělské, stavební odvětví různá, stavby občanské;
- Strojírenství – strojírenství všeobecné.

Znalecké posudky zpracovává ústav na žádost orgánů veřejné moci. Jako zpracovatelé posudků se pod vedením odborných pracovníků ústavu podílejí učitelé a další odborníci VUT v Brně, posluchači studia technického znalectví i studenti doktorského studijního programu „Soudní inženýrství“.

Pan prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc. byl při příležitosti oslav 115. výročí Vysokého učení technického v Brně dne 26.11.2014 za zásluhy o rozvoj Vysokého učení technického v Brně a Ústavu soudního inženýrství vyznamenán Zlatou medailí VUT.

Výročí oboru, resp. ústavu bylo připomenuto na mezinárodní konferenci ExFoS Brno v lednu 2015. Při této příležitosti obdrželi účastníci konference **Almanach ÚSI 2015**, v němž je na 25 stranách podrobně uvedena historie a současnost ústavu. Almanach také obsahuje seznamy všech absolventů akreditovaných studijních programů i kursů soudního znalectví. Almanach je možné vyžádat na sekretariátu ÚSI. Aktualizovaný almanach bude v budoucnosti přístupný na webových stránkách ústavu www.vutbr.cz/usi.

Sídlo ÚSI VUT v Brně, Údolní 244/53.

MODERNIZACE AREÁLU VYSOKÉHO UČENÍ TECHNICKÉHO V BRNĚ, PURKYŇOVA 118

Dnem 30. 6. 2015 byla úspěšně ukončena realizace projektu Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVPI) „Modernizace areálu VUT v Brně Purkyňova 118“, registrační číslo CZ.1.05/4.1.00/11.0239, na jehož řešení se podílel také Ústav soudního inženýrství Vysokého učení technického v Brně.

Projekt byl zahájen 1. 4. 2013 s cílem zlepšit podmínky pro studijní programy a výzkumně-vývojové směry Fakulty chemické VUT a Ústavu soudního inženýrství VUT v Brně. V rámci více než dvouleté realizace došlo k modernizaci výukových prostor, zřízení a vybavení nových laboratoří, včetně souvisejícího vybavení v oblasti informačních a komunikačních technologií. Tato modernizace umožnila přestěhování ÚSI, které povede ke zlepšení podmínek pro odbornou výukovou a výzkumně-vývojovou činnost s vazbou na magisterské a doktorské studijní programy Soudního inženýrství a Rizikové inženýrství.

Spolu s komplexní rekonstrukcí opláštění (vnější modernizace) zastaralých objektů a jejich vybavení nejmodernějšími technologiemi jsou tak zajištěny podmínky pro naplnění hlavních výukových a výzkumných činností včetně dosažení energetických úspor a optimalizace odpadového hospodářství areálu Purkyňova ul. 464/118 VUT v Brně (PSČ 612 00). V nových prostorách bude ÚSI působit již od 1. 9. 2015; nové telefonní linky a e-mailové adresy najdete na <http://www.vutbr.cz/usi>.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

Fotografie objektu VUT v Brně, Purkyňova č. 464/118 z průběhu modernizace (2014).

Sídlo ÚSI VUT v Brně, Purkyňova 464/118 od 1. 9. 2015.